

書法

Cal·ligrafies xineses

書法

Calligraphies xineses

© Edicions de la Universitat de Barcelona

Adolf Florensa, s/n

08028 Barcelona

Tel.: 934 035 430

Fax: 934 035 531

www.publicacions.ub.edu

comercial.edicions@ub.edu

ISBN: 978-84-475-4142-3

Dipòsit legal: B-5.782-2016

Impressió: Gráficas Rey

Agraïments: Han Yu Chi, professora de la Universitat Nacional Dong Hwa; Blanca Yang i Chieh Wang, traductors.

Amb la col·laboració de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona.

És rigorosament prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta obra. Cap part d'aquesta publicació, inclòs el disseny de la coberta, no pot ser reproduïda, emmagatzemada, transmesa o utilitzada per cap mitjà o sistema, sense l'autorització prèvia per escrit de l'editor.

Justificació del tiratge

Aquest quadern, editat per la
Diada de Sant Jordi de l'any 2016
a la Universitat de Barcelona,
conté vint-i-dues cal·ligrafies xineses
lliures de Ching-Hua Liao, artista i
professor de la Universitat Nacional
Dong Hwa de Taiwan,
que han estat plegades en acordió,
mètode ideat durant la dinastia
Tang (618-907).

Se n'ha fet un tiratge limitat de
dos-cents exemplars, amb la
numeració següent:
cent cinquanta en xifres aràbigues
(de l'I al 150) i cinquanta en xifres
romanes (de l'I al L).

L'art de la cal·ligrafia xinesa

La cal·ligrafia, o l'art d'escriure amb lletra bella i correctament formada segons diferents estils, està pràcticament en desús a Occident. Fa unes dècades encara era objecte de pràctica i estudi durant el període formatiu, així com un signe de distinció, personalitat i cultura, i també de bellesa, mentre que avui en dia ha perdut l'interès i ha deixat de cultivar-se per donar pas al predomini de l'escriptura amb el teclat. Com a màxim se'n té una idea formal, i gairebé ha quedat reduïda a una qüestió de traç i de gest que evidencia, a través de les cadències, els fillets, els rínxols i les vírgules, uns determinats signes d'identitat del nostre caràcter.

No obstant això, a Orient, i a la Xina en particular, la cal·ligrafia no només ha estat objecte de culte i veneració malgrat la influència dels avenços tecnològics, sinó que s'ha mantingut viva i inclusivament present des de l'antiguitat en els principals museus com un preuat testimoni artístic, espiritual i patrimonial. En aquest sentit cal citar el Museu Nacional de la Xina, a Pequín, en el qual l'art de la cal·ligrafia, en les seves diverses formes i funcions, és present pràcticament amb la mateixa consideració que qualsevol altra manifestació artística.

Fascinat per la filosofia de Lao Tse, Ching-Hua Liao ha creat per a aquesta ocasió una sèrie d'obres cal·ligrafiques que són alhora nocions basades en les paraules contemplatives del filòsof i que conjuguen el bon fer tradicional de la cal·ligrafia xinesa amb la llibertat d'expressió del gest pictòric, però sense oblidar que l'important es troba en el seu significat més profund. Liao és un virtuós de la cal·ligrafia pictogràfica que proclama les virtuts taoistes per excel·lència, i la practica a través d'una complexa tècnica que requereix la màxima concentració mental, així com l'acció del cos sencer de manera semblant al txi kung.

Però la cal·ligrafia xinesa no és possible sense el coneixement i el domini dels anomenats «quatre tresors de l'estudi», expressió que es refereix als quatre elements materials que la fan visible: el pinzell, la tinta, el paper i la pedra on es dissol i es posa la tinta. Sens dubte, el pinzell ocupa un lloc molt destacat, ja que és el conducte a través del qual es canalitzen les emocions més profundes per dipositar en el paper Xuan l'energia o l'ànima que fa tan fascinant aquest art, i a través del qual la qualitat del seu cap es farà sentir en els traços segons que siguin de cabells, de plomes o de tota la varietat d'animals: llops, porcs, conills, cérvols, gallines, galls, ànecs, cabres o tigres.

D'altra banda, la bellesa de la tipografia cal·ligràfica xinesa és deguda sobretot als anomenats vuit principis de Yong, perquè els seus traços es divideixen en vuit categories principals: horitzontals, verticals, caiguts a l'esquerra, caiguts a la dreta, punts ascendents, ganxos, doblegats i rúbrica. Els principis de Yong —que es tradueix com eternitat o permanència— mostren com s'han d'escriure aquests traços comuns en els caràcters xinesos, i es creia que practicar aquests principis era sinònim de la bona i bella escriptura.

Tota bona cal·ligrafia va acompanyada, en general, de la signatura de l'artista i del segell, tallat amb el seu nom idealitzat, estampat en tinta vermellosa sobre el paper. El segell tallat constitueix una altra de les arts tradicionals de la Xina; símbol de poder en el seu origen remot l'any 221 aC, només era utilitzat pels emperadors, però després el seu ús es va anar estenent a funcionaris i estaments oficials, fins a convertir-se en un distintiu artístic personal generalitzat i encara vigent avui dia.

A la galeria del llibre, podreu distingir dues maneres cal·ligràfiques: les inspirades en la tipologia que té més de tres mil anys d'antiguitat i les versions personals més artístiques, de lliure inspiració. Els primers pictogrames cal·ligràfics, més simples o primigenis

i visuals, com la muntanya, l'aigua, el sol i la lluna, reduïts respectivament a tres pics, un corrent d'aigua, el cercle solar lluminós i vital i el seu complement lunar de caràcter femení, tenen un sentit universal, mentre que el segon nivell, més complex, ens descobreix, a través de la seva gestualitat, paraules i frases que són al seu torn virtuts i proclames relacionades amb les bones maneres de viure que va difondre Lao Tse a l'*I Ching*, o d'altres filòsofs com el taoista Chuan Zhi. Per tant podem afirmar que ens trobem davant d'una mena de manual de vida oriental, en certa manera semblant a les consignes que van formular alguns filòsofs occidentals, com ara Epictet, sobre la manera d'assolir una vida plena i feliç o, simplement, sobre què cal fer per ser una bona persona.

El llibre que teniu entre les mans ha estat concebut com un devocionari a l'estil dels llibres dels sutra, per això s'ha plegat en acordió, un mètode implantat per primera vegada durant la dinastia Tang (618-907) i que avui dia encara es manté en exclusiva com a procediment per paginar els llibres dedicats als sutra. Us convidem, doncs, a fer un breu recés espiritual que serveixi per revalorar l'art de la bella escriptura i la seva estètica.

Domènec Corbella
Coordinador

El sol

Impressió digital,
32 × 48 cm, 2015

月

La lluna

Impressió digital,
32 × 48 cm, 2015

